

Even schoemkoppen voor het milieu bij David Hartsema

W. C. 10/5/84

Schrijver-dichter David Hartsema liet zijn gedachten over dorp, Wad en zee, onlosmakelijk aan elkaar verbonden, bundelen in de gedichtencyclus „Tussen vloedlijn en ebstroom”, in 1973 ontstaan. Deel 2 is al meer dan tien jaren onderdeel van de tentoonstelling „Poëzie van het Was” met kleurenfoto's van Henk Bruyns, destijds voor het eerst te zien in de La-wei in Drachten.

Hartsema zei er gedichten bij: met speciale muziek van Paul Christiaan Bos en liedjes van Lianne Abeln werd het geheel ooit uitgevoerd tijdens Wetland-conferenties in Utrecht en Groningen. De expositie, onder auspiciën van de Waddenvereniging opgezet, is nog steeds beschikbaar op aanvraag bij de Vereniging tot Behoud van de Waddenzee, Voorstreet 18 te Harlingen.

In „het dorp” beschrijft Hartsema de toestand van berusting, die door het niet meer uitvaren van de vissers is ingetreden. Je ziet het voor je: „een glooiing van oud zeer”; rimpel en roest resten slechts. Dan zegt de Dylan Thomas van Zoutkamp: „De toekomst is het goede heertje. De goedemorgenroeper”. Ook kenmerkend daarvoor zijn zinnen als „De bedstee geeft lakens van katoen. Kroegjes blijven uitlooppogingen”. Alleen de gedachten varen nog uit...

Buitendijks wordt hij geboeid door het steeds wisselende spel van licht en water, het tijdloze op en af, het komen en (ver)gaan, de ribbels in het zand, die eens aangeven wat er voor beroering is geweest. Die is nog volop aanwezig in het gedeelte „De zee”, waarin hij zijn lyrische ontboezemingen over golf na golf afwisselt met fellere klanken, over de aantasting van het milieu. Dan „broest” het even in zijn gedachten, dan komen er „schoemkoppen” op. Op

blaz. 15 (Het Wad) heet het nog:

„Het milieu bepaalt de paalworm,

Beperkt de bot mentaal,

Boseert het gif der kleine kwalen

Peilt routes voor de gladde aal”.

In het rondeel op blz. 21 al een heel ander geluid:

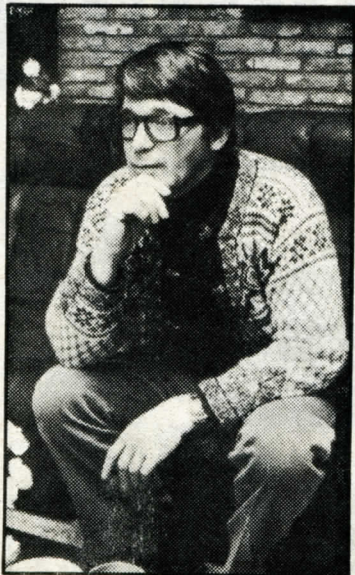
„...Het zijn de grote kringen, die onthullend stinken

Waarbij normale excrematie heilig wordt geheten

En wij bij Sint Franciscus best weer willen witen:

Het zijn de kleine kringen, die barmhartig stinken”.

Dan wordt het weer stiller in des dichters brein en wat blijft in leegte en ruimte is „de bezielende gedachte”. En daar maakte Bakker & Bijlstra te Aalzum een fraai bundeltje van: f14,90 (32 blz.), t.n.v. J.S. Bakker, Hantumerwei 34. De illustratie is van Jelle Hartsema (Haren).

DAVID HARTSEMA